

L a t w e e f c h u A l w i f e s .

Nr. 51. Zettortdeenâ 18. Dezember 1852.

Laim eefsch laulibas.

Seefas sribweris Spranzis S . . . s tappe no wisseem muifchas laudim par pehdigo mulki turrehts, tadeht ka winsch tà ne darrija, kà zitti zifweki gribbeja. Zittus nekahdus padohma dewejus ne peenehme, ka til sawu paschu eefschligu pahrllezinaschanu. — Kabdâ waklarâ sehdeja labs bars muifschu lauschu kohpâ un runnaja par daschadeem neekeem un blehnam. S . . . s ne tikke tas klausitees un wezzu kalenderi dabbujis, to lassija. Par to wiffi smehjabs, bet winsch atbildeja: Ne weena gramata naw til slika, ka no tabs ne warretu kaut ko labbu mahzitees. Laffoht usgahje wahrduš, kas tam prahtâ eefehrahs. Schee bija: Kad seewifschli pafanle ne buhtu, tad arri preeks un laime truhktu; tee irr muhsu paligi pee wiffada labbuma. — Tas irr teefcham teefa, dohmaja winsch pee sewis, man arri laimes un preeka truhkt, tadeht ka man seewas naw. Winsch gahje gulleht, bet eenemtas dohmas tam arweenu par galwu grohsijahs un aisdfinne meegu prohjam. Es gribbu taggad laulibâ dohtees un tur sawu laimi melleht, tà winsch gultâ gulledams pahrdohmaja, bet man arri no tam jafargahs, ka schlibbi un greifi ne iseet. Apnemschu es bagatu seewu, tad winna lepnibu mihlehs, un ar sibdes kleitehm ta ne warrehs wiss lehti un stalli eet. Rabbaga seewa man arri ne tihl, jo winna gribbehs seewas kahrtâ lustetees un puzzetees, ko winna meita buhdama naw eefpehjuſe. Warren smukka naw wajjadfiga, no tam taf naw pa-ehdis, un drihs warr dasch stauga azzis us winnu mest un tai galwinu fagrohſiht. Bet nejauka? Ne, tad buhtu wehl sliktaki! Ne kas ne kait, kad balti, farkani waidſini un fillas aztinas prettim ſmaida. Par dauds mahzita seewa arri ne buhtu teizama, drihs

taptu winna mans fohlmeisters un es buhtu stuhrgalwigs fohlas-behrns. Mulkgai arri ne buhs mannai seewai buht. Ko palihdsetu lubpinas kà pehrles, arweenu taf jau ne warr butſchotees, un arri no tabs wifskohſchakas muttes ſkann mulkgi wahrdi taf — mulkifi.

Til ko laudis nomannija, ka sribweris us lihgawinu dohmaja, tad jau arri ikkatriſ tam sawu padohmu peedewe un weens ſcho, ohtris to meitu par bruhti eeteikt gribbeja. Pee apprezeschanas wifswairak irr pafaula palihdsetaja, ikkatriſ peedohd sawu padohmu un arri dasch Schihds ne kaunahs puifim bruhti teikt. S . . . s tappe arri ſchi reiſe par mulki turrehts, jo winsch tahdu apprezzeja, kas ne weenam ne bij prahtâ nahkufe. Lai winni runna, dohmaja winsch sawâ prahtâ, es nemmu seewu preeſch ſewis, bet ne preeſch zitteem. Wairak ka gads pagahje, kamehr apprezzejees bij, un mihleſtiba un laime wairojahs winnu ſtarpâ. Blakkam gultai ſtahweja ſchuhpulis, tur gulleja mafais Zahnihts eefſchâ. Kad Mei mehneſis ar ſahli un pulkehm wiffas mallas apgehrbe, un kad putnu barri par meſcheem preezigi dſeedaja, tad apmekleja gaſpaſcha ar maſino ſawus tablejus raddus. Nu bij S . . . s garſch laiks un winsch ne ſinnadams wairs ko eefahft, ko darriht, ſaluhdſe tai paſchâ deenâ ſawus labbus draugus un kaiminus, un gribbeja ar teem itt ſakki padſihwoht. Us puſſdeenu wiffi luhgti weefi fanahze; bet taru nelaimi! Suppe bij par ſahlu iſwahrita, galka ſihkſta un zeeta, allus atſchahwees un zeptas ſiwis bij par to laiku noſagtas, kamehr ſpihſmanne ar labbahm draudſenehm pſahpaja. Wehl gribbeja kahdu puddeli labbaku allus likt atneſt, bet pagrabba atſlehga bij noſudduſe. Wes ehdeena un dſehreena ſalſt patti mihleſtiba, zil wairak

wehl draudsiba! Isfalkuschi un noskummu-
fchi aisgahje draugi prohjam. Skrihweris is-
gahje par lauku, gribbedams sawu errestibu
un sawas dufmas remdeht, bet schihs winnam
wehl flimmaki ka pascha ehna staigaja pakkat;
jo kad saule nogahje, tad to taf wairs ne
redseja, bet dufmas bij un palikke arweenu.
Nu ne warr wairs isturreht, fazzija winsch
us sewi paschu, nogahje us klaheteju kroggu un
fadsebrahs tur labbi allus un schnapfa. Duf-
mas bij gan nu uswarrejis, bet allus ar
schnapfi bij atkal winnu pahrwarrejis. Puf-
nakti pahrnahze winsch straipatadams mahjäs
ar pillu galwu un tukschu malku, un aisgahje
gulleht. No rihta atmohdahs skrihweris broh-
kasta laika un sa-ihdhis dshre weens pats kap-
peju. Wehl wakkar riht gaspascha tam itt
mihligi wissu pasneedse, bet nu ne bij ne ka.
Winsch fahze grahmatas lassih, bet ne kas ne
bij; dohmas jauzahs un winsch sweede tahs
itt dufmigi noht. S . . . s panehme sa-
wus papihrus un fahze rakstih, bet spalwinai
ne gribbejahs tezzeht. Wifs bij tik ehrmigi,
tik kluffu — winsch ne warreja un ne warreja
strahdabt; un ta deena bij winnam tik garra
lä weffela neddela. No rihta agri patappi-
naja winsch sirgus un dewahs sawai gaspa-
schai pakkat. Paudis to redsedami fazzija:
Winsch brauz nu sawai gaspaschai pakkat, jo
ne warr wairs ilgaki bes winnas dsihwoht.
Tur nobrauzis winsch sawu firds- un azzu-
preeku luhdse: Nahz, muschin, drihs us mah-
jahm, es ne warru tewi sagaidiht. Gaspascha
arri to darrija, un taggad bij S . . . s tohti
laimigs, kad wifs atkal pehz wezzas, eeraftas
wihfes gahje. Labbi tam, fazzija winsch sa-
wai gaspaschai azzis flattidamees, labbi tam,
kas tikluschu seewu atrohd, tas dsihwo ohtru
teel tik ilgi, un eemanto no winnas ne-isteiza-
mus preekus! J. S.

Labs funnu kohpeis.

Kahds baggats Calenderis ihreja Parihfes
pilssehta, Sprantschu semme, leelu nammu,
tuxa winsch augscheja tahschä tik 2 kambards

dsihwoja. Wiffas zittas istabas un kambari
tappe par jaunu ispuzzeti un ismahleti. Namma
tehws jautaja Calenderi: Juh's gan, zeenigs
kungs, wehl sawu pamihliju gaideet. Bagga-
tais kungs atsazzija: Sawu pamihliju es gan
schè ne gaidu, bet tik sawus 4 sunnus, kurreem
wesselibas deht schè Sprantschu semme ja-
usturrah's. — Woi redsi, lassitajs! zil ruh-
piga firds schim wihram prett sunneem bij; ne
sinnu, kahda ta prett zilweekeem buhs bijusi.

Kalposchana.

Tohti uspuhtees un siblsts kungs melleja
preeksh saweem behrneem skohlmeisteru. Pee-
meldejahs baronam weenreis tahds wihrs, kas
sawu ammatu labbi sapratte, un par to arri
labbu aismalku pagebreja. Kungam patikke
schis skohlmeisteris tohti, un kad winsch to
prassitu lohni sohlija, tad wehl peekohdina-
dams fazzija: Ne aismirstat man tik labbi
kalpoht. Skohlmeister's atteize itt drohschi:
Bet juhs ne aismirstat arri man kalpoht. Es
jums? waizaja kungs brihnedamees, kahda
wihse? Tas ne warr ne muhscham notikt.
Skohlmeister's atbildeja: Redset, es jums
kalpoju ar tahm mahzibahm un saprascha-
nahm, kas jums truhkst, un juhs atkal kalpo-
jeet man ar to nauddu, kas man truhkst. Woi
tad meh's ne kalpojam weens ohtram?

Behrens un Besdwehsele.

(Pasazzina.)

Paijas bija dahwajusi
Gudra mahte deklinam
Nu storp tabdahm arri tam
Besdwehseli pahrneessufi,
Meitinu ar farkneem waigeem,
Skaisas drehbes apgehrtu.
Klabtu teizu tam par baigeem:
„Lelle ne zeesch pahtagu!
„Turri to lä labbu seewu,
„Kas tew, wihrin, aplaimo;
„Kohpi to, un glabba to,
„Sauzi to par sawu seewu!“ —

Dehlinſch ſawu kohſchu lelli
 Peespeede pee ſirſninas,
 Sehbinaja ſew us zelli
 Zahſchus to no miſlibas.
 Wiſſas zittas jaukas paijas,
 Sohbiniti maſſiite,
 Ehzinās un ſakſas maijas
 Gewas labbad peemirſe.
 Ween deen — taru brihnuminu! —
 Lelle pikti eebrehzahs:
 „Dohd man, lempi, tudal ſinnu,
 „Ram tik maſ tew paſchirrahſ
 „Darriht fo no wajjadſibahm?
 „Ram jell wiſſu laizinu
 „Aiswelzi ar neleeribahm,
 „Eaudi wiſſu zerribu?
 „Mahnprahntin, man meerā laidi;
 „Tewi wairak ne gribbu!“ —
 Sehns'kerre pahtagu, teiz: „galdi!
 Es tew lammahſ mahziſchu!“
 Teizis to, ar wihra mahti
 Duſmupuhzi nopehris,
 Smeedamees to kahdā kakti
 Zahl no ſewis aishweediē,
 Sauze: „waktā tew tur waldihſt
 „Un ar wihru launotees;
 „Schahda laimē gaddiſees
 „Seewahm, kas gribb wihrus
 waldihſt!“

—p̄.

3.
 Wiſch irr ſcheligē,
 Labs un lehnigē,
 Iſſti mihlejamē.
 Lahds kungē ſweizamē,
 Gohdā teizamē,
 Allasch zeenijamē.

4.
 Debbesē Lehtihſt,
 Gribbi ſwehtihſt
 Mums ſcho kungu jel!
 Gramſdineckuſ
 Waldohſt preekuſ
 Salduſ baudiht wehl.

5.
 Uetur' arri,
 (— Deewē jel darri —)
 Mahti zeenigu! —
 Lai tee laimē,
 Labdā ſaimē
 Igi dſihwotu!

6.
 Deewin, gresuo
 Zettu puſchſo
 Wehrneem ſtaigajohſt!
 Dohd par lobni
 Debbesē = frohni
 Wiſſe em nomirſtoht!! E. J. S.

• Zeeniga Diſch = Gramsdes dſimts = kunga,
 Barona J. von Korff,
 augſtā dſimta = deenā, tai Stā Oktoberī 1852,
 dſeedaja Gramsdes ſtoklas = behrni ſcho
 dſeefminu us 4 balſim.

Met. Gottes Sterne, weite Ferne 2c.

1.
 Dſimta = deena
 Augſta weena
 Mubſu waldneckam;
 Puſſiſimts gaddu
 Deewē par waddu
 Wiſſis allasch Tam!

2.
 Ladehl nahkam,
 Preekā ſabkam
 Dſeefmu dſeedohſt Jums.
 — Gramſdinecku —
 Waldinecku
 Ustur, Deewin, mums!

• Ko Awiſchu-laſſitajē jauta,
 Awiſchu-apgahdatajē atbild,
 U. laſſitajē atkal ſakka
 Un U. apgahdatajē atkal atbild?

Awisdu laſſitajē:
 Kam neeziaus ween drikket lauheet
 Un tuſchus ween us tuſſcheem krauheet?

Awisdu apgahdatajē:
 Kas mulkeem rabdahs ſmeekliſchi,
 Tee gudreem ſelta graudini.

Awisdu laſſitajē:
 Paldeewē jums, tehwe, par mahzibu!
 Nu Awisē es laſſiſchu.

Awisdu apgahdatajē:
 Kas ſkaidri laſſiht mahziſees,
 No ſirds tam jateiz buhs: paldeewē.

—p̄.

U s t i z z i b a.

Woi es ilgi dsihwoschu?
 Woi es ahtri nomirschu?
 Woi dauds preekus redseschu?
 Woi dauds behdäs raudaschu?
 Kas to mannim sinnacht dohs?
 Bet ka, kamehr dsihwos ween buhschu
 Es no Deewa sargahs Hubschu,
 To es sim' un nebihstohs!

E. Dänseberg.

Sinna preeksch skohlalm.

Zelgawä pee Esteffenhagen kunga irr dabbiujami:

Janni preekschrafsi,

par 30 kap. fudr.,

teem Latweescheem par labbu apgahdati, kas gribb mahzitees raksiht. Us 12 lappahm të irr saraksitas

tahs mafas un leelas behstabas un kohpâ saraksiti wahrdi; eesahsoht irr eelitti leeli un ruppi raksti, tad arween smalkaki un beidsotit til smalki wahrdi, ka tee raksta, kas jaw proht ar spalwu labbi wilkt. Pirnâ un ohtrâ lappâ irr ta U B Z, treschâ lappâ wiffadi kristiti wahrdi, 4tâ un 5tâ muhsu Kursemmes pilsohti un wiffas lassichanas sihmes, 6tâ un 7tâ muhsu leelas un mafas uppes, 8tâ lappâ wiffas zipperes un 8tâ tahs kohpâ jalassa un ja-iesauz, 9tâ wiffu mehneschu wahrdi un deenas irr pceimneti, tad no 10tas libdi 12tai lappai wiffi kristigi swehtki un kalabbad tee irr jawinn irr isteikts, lai behni to no galwas ismahzohs. — Schee preekschrafsi Wahzemme irr apgahdati un pahrlecku smukki taisiti; bet kad Wahzemneeki Latweeschu wallobu til flaidri ne proht, tad daschâ weeta teem zitâ wahrs irr missejes un nepareiti nolikts. Par to gan ne weens ne launosees, kad redsehs, zil derrigi schee preekschrafsi irr behreem, kas mahzahs ar spalwu raksiht.

S i n n a.

Janni sinnâ par Kaldabrunnas basnizas eefwehtichanu, statt. Latw. Nr. 50 zitti wahrdi irr nelabbi likti; jo schihs basnizas pirmo grunti ne effoht likkuse ta preileene von Rattenberg, bet ta preileene Julie von Puttkammer, dsimmuse von Sacken, un schi basniza taggad ne irr eefwehtita tappuse swehtdeenâ, bet treschdeenâ.

Mihleem Latweeschu Awischi lassitajeem un muhsu meitinas draugeem dohdam scho sinnu: ka ar to Kungu Kunga un dauds teizamu wihru paligu no Kursemmes un Widsemmes jaunâ gaddâ Latweeschu Awises dohsim wiffadas derrigas mahzibas, sinnas un stahstus par lauku-kohpschanu un mahjas-buhschanu, par dabbas un augstas gudribas leetahm, arri sinnas par jaunahm grahmatahm un wiffadus stahstus, pasakkas, sanges un mihklas par laika-kawekli, un wehl klacht ihpaschu peelikumu par swehtahm Deewa walstibas, tizzibas, basnizas un skoblas leetahm, kristigai dwehselei par preeku.

Sluddinaschanas un sinnas, ko kahds daudseem pa Kursemmi un Widsemmi gribb likt sinnamas darriht, arri taps eeliktas, bet ihpaschâ lappinâ, kas pa brihscham ees libdi.

No firds gribbedami, ka wiffuwairak mihlee arraji un Latweeschi tahs lassa un laizigu un muhschigu labbumu no tahn mantojahs, meh sawas meitinas wezzus draugus të nu luhdsam, lai mums palihds strahdaht un gahda, ka mihlee semneeki tahs us preekschu sawas mahjas turr. Rentineekeem, kas taggad jaw palikkuschi par spehka wihereem, gan ihpaschi par gohdu buhtu, tahdu lappinu sawas mahjas turreht. Par 1 fudraba rubbuli schihs Awises gribbam doht. Ja nu kahds schihs Awises us jaunu gaddu gribb turreht, tad lai steidsahs peeteiktees, sawu mahjas, kristitu un zilts wahrdu libdi ar to gadda-makfu atsuhtidams pee teem drukketajeem Hoffmann un Johansohn Zelgawâ, jeb pee

R. S c h u l z.

Zelgawas Latw- pilsehta draudses mahzitaju un Latweeschu Awischi apgahdataju.

B i b w d r i k k e h t.

No juhrmass-gubernias augstas waldischanas puffes: Collegienrath v. Braunschweig, Zensur.

No. 319.